

Tematické dvouletky jako společný úkol knihoven

Lenka Hanzlíková, Ondřej Hudeček
23. 11. 2023, Pardubice
Regionální funkce knihoven

Jedno téma
(Ideálně) Všechny knihovny
Dva roky

=> jeden na přípravu, druhý na realizaci
=> dlouhodobá adopce tématu

Ústřední knihovnická rada
Pracovní skupina Priorita 6
Koncepce rozvoje knihoven
Knihovnice a knihovníci
Spolupracující a partnerské organizace

Mediální gramotnost

2023 - 2024

Mediální vzdělávání pohledem výzkumů

80 % pedagogů uvedlo, že v rámci svého studia (učitelské přípravy) neabsolvovalo předměty zaměřené na mediální výchovu (UPOL, 2021)

62 % pedagogů neabsolvovalo žádné školení (JSNS, 2023)

18 % ZŠ a 11 % SŠ se mediální výchově nevěnuje (hl. SOŠ a SOU a základních škol zřizujících pouze 1. stupeň) (JSNS, 2023)

na 1. stupni ZŠ je mediální výchova vyučována většinou až ve 4. a 5. ročníku (JSNS, 2023)

Mediální vzdělávání pohledem výzkumů

připravenost k výuce mediálních témat hodnotí učitelé jako nedostatečnou

vedení ZŠ (88 %) i SŠ (86 %) považuje výuku mediální výchovy za důležitou

na škále *začátečník-mírně pokročilý-pokročilý-profík* se hodnotí jako mírně pokročilí (53 % ZŠ, 46 % SŠ), nejnižší úroveň sebehodnocení byla zaznamenána u vyučujících 1. stupně ZŠ, 47 % začátečníci

nejistota samotných vyučujících spočívající v nedostatku dovedností a znalostí

Mediální vzdělávání pohledem výzkumů

Výsledky testu mediální gramotnosti podle JSNS, únor 2023

ŽÁCI VÍCELETÝCH GYMNÁZIÍ (tercie, kvarta)	65%
GYMNAZISTÉ (kvinta–oktáva)	64%
STUDENTI SOŠ/SOU S MATURITOU	52%
ŽÁCI ZŠ (8. A 9. TŘÍDA)	48%
STUDENTI SOU BEZ MATURITY	43%

U úloh, které byly v obou testech (2018 a 2022) ve stejné podobě, se středoškoláci většinou mírně zhoršili

Důvěra a mediální gramotnost (Transitions, 2019)

	Věk 50+	Populace		50-59 let	60-69 let	70+ let
Celková MG	37	39	-2	40	36	35
Technické znalosti/dovednosti	57	67	-10	67	52	47
Média veřejné služby	50	49	+1	50	50	51
Znalost mediálních formátů	50	49	+1	52	49	48
Hodnocení komunikačních záměrů	31	35	-4	35	29	28
Vlastnictví a kontrola médií	26	28	-2	27	27	25
Participace na mediálním obsahu	4	6	-2	5	4	4

Sdílení inspirace, partnerství a dobré příklady z praxe

Mediální setkání pro knihovnice a knihovníky

Portál mediálka na webu Koncepce.knihovna.cz

ALA brožura - Mediální gramotnost v knihovně

Wikiportál Mediální gramotnost

#mediální_gramotnost na portále [Co dokáže knihovna](http://Co.dokáže.knihovna)

Mediálkové vizuály volně k použití

Hra Dreamlike

| Nadace OSF

Nadační fond
nezávislé
žurnalistiky

WIKIPEDIE
Otevřená encyklopedie

Knihovny proti dezinformacím

Misinformace je vytváření a šíření nepravdivých nebo nepřesných informací bez zlého úmyslu. **Dezinformace** je

Český mediální prostor

Média v Česku tvoří denní tisk, časopisy, televizní stanice rozhlas a internetové portály zaměřené na zpravodajství a publicistiku. Jak se mezi nimi orientovat, vybrat si, která

Už je hotovo, stačí jen použít

Pokud se rozhodnete, že lekci k mediální gramotnosti uspořádáte sami, jistě oceníte již hotovou metodiku.

Kam se však obrátit pro již připravené materiály?

+ Číst více

Informační hygiena

těž digitální detox.

V době, kdy jsme bombardováni přemírou informací, je nutné začít pečlivě třídit, která mediální sdělení budeme konzumovat, abychom se z toho nezbláznili a udrželi si osobnostní integritu a dobrou mysl.

Informační hygiena je součástí důležitější hygieny. Jedná se o soubor

Knihovny v tom nejsou samy

Mediální výchova, mediální gramotnost či kritické myšlení, zejména ve vztahu k médiím, je v současnosti běžným tématem mnoha institucí, počínaje školami, které mají tato témata zahrnutá v Rámcových vzdělávacích programech.

Vzdělávání a snaha o osvětu však probíhá na všech úrovních společnosti, a tak již existuje síť organizací, které pomáhají vzdělávací akce uspořádat. Stačí se na ně obrátit.

Výchova k mediální gramotnosti je proces, kterým se získává mediální gramotnost. Zahrnuje především osvojení si znalostí o fungování a společenské roli médií, získání schopnosti zhodnotit kriticky média a dovednosti aktivně pracovat s médii. [TDKIV]

+ Kde začít

Ochrana osobnosti a bezpečnost na internetu

Bezpečnost na internetu je široký pojem, který zahrnuje jak soubor technických opatření, díky kterým bude pro potenciálního útočníka obtížnější získat přístup k vašemu počítači nebo celé síti, tak i způsob uživatelského chování na internetu, díky kterému nedojde k ohrožení bezpečnosti osobních údajů uživatele.

Ochrana osobních údajů zahrnuje *aktivitu směřující k zamezení neoprávněnému přístupu k osobním údajům a k zaručení jejich spolehlivosti a bezpečnosti vyloučením neoprávněných modifikací a zničení, ke kterým by mohlo dojít zejména při shromažďování, zpracování a uchování osobních údajů v informačních systémech. Cílem je zaručení ochrany soukromí a osobního života subjektu údajů. Zpravidla je upraveno zákony jednotlivých zemí, které stanoví práva subjektů osobních údajů a povinnosti jejich správců a zpracovatelů včetně případných sankcí. [TDKIV]*

+ Nejdůležitější odkazy

koncepte.knihovna.cz/medialka

ALA
American
Library
Association

INSTITUTE of
Museum and Library
SERVICES

MEDIÁLNÍ GRAMOTNOST V KNIHOVNĚ

Průvodce pro knihovnickou praxi

1 / 32

SHARE

+ SAVE

LIKE 1

DOWNLOAD

[Prohlížečtko issuu](#)

— Co dokáže knihovna?
#mediální_gramotnost

Cyklus podcastů
"Tak to musí
být pravda..."
Studijní a vědecká
knihovna v Hradci
Kralově

**Česká zemědělská
univerzita učí studenty,
jak správně
pracovat s informacemi**
Knihovna ČZU

deFacto workshop
Městská knihovna
Praha

**Digitální gramotnost
pro ZŠ**
Městská knihovna
Hodonín

**Důvěřuj,
ale prověřuj**
Krajská knihovna
Františka Bartoše ve
Zlíně

**Informační
vzdělávání...
a něco navíc**
Městská knihovna
Sedčany

**Mysleme!
Mysleme kriticky!**
Knihovna Karla
Dvořáka

**Nenechte se napálit
aneb Jak ověřovat
mediální sdělení**
Studijní a vědecká
knihovna v Hradci
Kralově

**Obezřetnost
v digitálním světě**
Městská knihovna
Nová Paka

**Profesní vzdělávací
cyklus "Jak pročit
ve světě informací..."**
Knihovna FM
(Knihovna Fakulty
managementu
Vysoké školy
ekonomické v Praze)

**Rodič jako průvodce
po digitálním
světu dítěte**
Městská knihovna
Frydek-Místek

**Univerzita
volného času**
Krajská knihovna
Vysočiny

Další štítky

#celoživotní_učení 07 #dig 41 #gramotnost 70 #jazyky 20 #kultura 71 #matematika 0 #mediální_gramotnost 14 #občanství_a_komunita 91 #podnikavost 13 #udržitelnost 40 #věda_a_technologie 20

WIKIPEDIE
Otevřená encyklopédie

- Hlavní strana
- Návodůta
- Požádejte pomoc
- Nejlepší články
- Náhodný článek
- Poslední změny
- Komunitní portál
- Pod lípou
- Podpořte Wikipedii
- Nástroje
- Odkazuje sem
- Související změny
- Náhodný seznam
- Speciální stránky
- Trvalý odkaz
- Informace o stránce
- Titulky/export
- Vytvořte knihu
- Stáhnout jako PDF
- Verze k tisku

Jazyky Přidat odkazy

Portál: Mediální gramotnost

Mediální gramotnost

[upravit](#)

Mediální gramotnost představuje lidskou dovednost přístupu k **mediím**, chápání a kritického vyhodnocování jejich obsahu, případně schopnost vytvářet vlastní mediální sdělení a obsahy. Samotný **pojem** mediální gramotnost se v Česku hojně používá v různých odvětvích, až už v diskusích o novinářském vzdělávání a etice, o obsahu a účelu školního vzdělávání, projektech s mládeží financované Evropskou unií, nebo také o zákonem zavedenou odpovědnost distributorů audiovizuálních obsahů na vyžádání (tzv. video-on-demand). Pro termín lze najít více definic, které se od sebe více či méně liší, v základu jsou si však dosti podobné a záleží na tom, v jaké době a pro jaký účel či v jakém oboru byly formulovány. Liší se tak například definice pedagogické, mediálněvědní nebo jazykovědné, politické a zákonné. V Česku je diskuse o tomto termínu silně propojena s diskusí o školní mediální výchově.

Článek měsíce

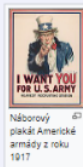
[upravit](#)

Konfirmační zkreslení (někdy též **potvrzovací zkreslení**, z anglického confirmation bias) je sociálně-psychologický pojem, který popisuje tendenci člověka upřednostňovat ty informace, interpretace a vzpomínky, které podporují jeho vlastní názor, a naopak ignorovat nebo počeňovat ty, které jsou v rozporu s jeho přesvědčením nebo pohledem na věc. Dále tendence vykládat nejednoznačné informace tak, aby byly v souladu s názorem toho kdo je posuzuje (subjektivní pravděpodobnost).

Pokud jsme si na něco udělali názor a bezměně tomu věříme, bezděky vyhledáváme informace, které tento náš názor potvrzují. Konfirmační zkreslení je tedy také tendence vyhledávat fakta, která potvrzují náš názor. David McRaney například poznamenává: „Vaše názory jsou výsledkem mnoha let, kdy jste pozornost věnovali pouze informacím, které vás utvrzovaly ve vašem přesvědčení, a zároveň zcela ignorovali ty, které nabourávaly vaše předem vytvořené dojmy a představy.“

[Celý článek...](#)

Náborový plakát Americké armády z roku 1917

Přehled témat

[upravit](#)

mediální výchova • média • hoax • manipulace • fake news • argumentační faul • propaganda • fakt • informace • dezinformace • troll (internet) • fact-checking • sociální bublina • mediální gramotnost • datová gramotnost • informační gramotnost • konspirace • konspirační teorie • reklama • Clickbait • product placement • **virální obsah** • **virální marketing** • populismus • fake news • **fragmentace mediálního prostředí** • **alternativní zpravodajský web** • **cenzura** • **hate speech** • hybridní válka • infotainment • satira • kognitivní zkreslení • konfirmační zkreslení • mainstream • mainstreamová média • masová média • mediální obraz • **personalizovaný obsah mediálního sdělení** • občanský žurnalisumus • product placement • deep fake • Rada pro rozhlasové a televizní vysílání • **komerční média** • stereotyp • **veřejnoprávní média** • vlog • zpravodajské hodiny (zpravodajství a publicistika) • vysíláčenost • **řetězový e-mail** • autor • **umělá inteligence** • **syntetická média** • strojové učení • rabbit hole • **digitální propast** • UX design • novinářská cena • regionální žurnalistika • radniční periodikum • **lokální zpravodaj** • **digitální závislost** • **digitální hygiena** • **digitální imaginace** • **digitální wellbeing** • **život online** • mediální socializace • **dezinformační médium** • **manipulativní médium** • fact-checking • Demagog.cz • Investigace.cz • Kovy (youtuber) • whistleblowing

Obrázek měsíce

[upravit](#)

7 Clickbait Advertisements You Won't Believe!
Just we won't tell you some online you click best right now.
2.7k Comments 13k Shares

[Click bait, příklad reklamy](#)

Zajímavosti

[upravit](#)

Víte, že...

- ...první televizní stanice BBC vznikla již v roce 1922?
- ...slovo **propaganda** vzniklo z názvu úřadu Sacra congregatio de propaganda fide (tj. Posvátná kongregace pro šíření víry) v 17. století?
- ...mezi veřejnoprávní média v České republice patří **Česká televize**, **Český rozhlas** a **Česká tisková kancelář**?
- ...fenomén **deep fake** zatím nemá svůj článek na české Wikipedii?
- ...**umělá inteligence (AI)** je schopna určit riziko selhání srdce lépe než lékař?
- ...Kovy (youtuber) je podle Seznamu nejobdivanějších českých youtuberů s 890 tisíci sledujícími až na 12 místě v pořadí?

[upravit](#)

O portálu

Tento portál slouží k všeobecné podpoře a rozvoji mediální gramotnosti v České republice. Portál vznikl ve spolupráci Wikimedia Česká Republika, Open Society Fund, SKIP a Sdružení knihoven ČR. Portál je určen k dalšímu rozvoji a podpoře aktuální a významné oblasti mediálního vzdělávání, do které se můžete zapojit i Vy!

Kulturní portály

[\[skrýt\]](#)

Anime a manga • Český jazyk • Film • Fotografie • Gastronomie • Harry Potter • Hudba • Hvězdná brána • Komiksy • Kultura • Literatura • Náboženství • Nábytkářství • Pražský hrad • Queen • Simpsonovi • Star Trek • Star Wars • Sport • Umění • Televize • Tolkien • Vělelec vs. Predátor • Videohy • Úžasná Zeměplocha

https://cs.wikipedia.org/wiki/Portál:Mediální_gramotnost

#DOKNIOVNY

Mediální gramotnost v českých knihovnách.
Společné téma 2023–2024.

*podpořit
jistoty*

generátor plakátů

plakáty k tisku

digitální výstupy

hra Dreamlike

#DOKNIOVNY

spatřit
složitosť
světa

100

Mediální gramotnost v českých knihovnách.
Společné téma 2023–2024.

doknihovny

AKVS | Nadace OSF | skip | SDRU

#DOKNIOVNY

překonat
propast

17

knihovnách.

doknihovny.cz

SF | Nadace OSF | skip | SDRU

#DOKNIOVNY

Název
akce
ny

teré je akce

16:00 hodin

knihovnyakce.cz

#DOKNIOVNY

ne
podléhat
šumu

17

Mediální gramotnost v českých knihovnách.
Společné téma 2023–2024.

doknihovny.cz

AKVS | Nadace OSF | skip | SDRU

DREAMLIKE

Unikneš z knihovny informací budoucnosti?

Zahraj si únikovou hru z knihovního prostředí
v této knihovně nebo online!

Hra je vhodná pro dospělé hráče.

Městská
knihovna
v Praze

ÚSTAV INFORMAČNÍCH STUDIÍ
A KNĚHOVNICTVÍ
Fakulta školní
Univerzita Karlova

Digitální gramotnost

2023 - 2024

Lenka Hanzlíková
Priorita 6
Městská knihovna v Praze

koncepce.knihovna.cz

lenka.hanzlikova@mlp.cz

733 160 007

Ondřej Hudeček
Městská knihovna v Praze

ondrej.hudecek@mlp.cz

| Nadace **OSF**